

недосяжними. Безумовно, існують Інтернет-ресурси, проте літературна творчість українців Австралії там не поширена, за винятком літературознавчих статей М. Павлишина.

Таким чином, українська видавнича справа в Австралії так само, як і в Україні, потребує підтримки й пропагування на державному рівні: чи то імпорткування книжкової продукції з історичної батьківщини, чи то підтримки, насамперед фінансової, видавничої ініціативи наших співвітчизників на п'ятому континенті. Можливо, посередником у цій справі міг би стати Українсько-австралійський дім, що вже декілька років існує в Києві.

1. Альманах українського життя в Австралії. Сідней, 1994. 2. Базилевський В. З-під евкаліптів // Дмитро Нитченко – людина ідеї: Нариси, спогади, листи, поезії. К., 2003. 3. Дімаров А. Два листи Нитченка // Дмитро Нитченко – людина ідеї: Нариси, спогади, листи, поезії. К., 2000. 4. Енциклопедія української діаспори. К., Нью-Йорк; Чикаго; Мельбурн, 1995. Т. 4. 5. Нитченко Д. В. Під сонцем Австралії. Мельбурн, 1994. 6. Радіон С. Бібліографія українського друкованого слова в Австралії. Мельбурн, 1979 – 1990. Ч. II, III, IV, VII. 7. Ткач Ю. Отаким був мій дідусь // Дмитро Нитченко – людина ідеї: Нариси, спогади, листи, поезії. К., 2003. 8. Шумський В. Креховецька Л. Рідна мова – душа народу! // Вільна думка. 2003. № 36. 9. Pavlyshyn M. The Ukrainian Press in Australia / The Ethnic Press in Australia. Melbourne, 1989.

УДК 655.411

О. Пашинська

**ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛЬСЬКОГО НАУКОВОГО
ТОВАРИСТВА В ЖИТОМИРІ
(за матеріалами документів товариства)**

Понад двадцять два відсотки населення України складають національні меншини. Однією з найчисельніших етнічних груп є поляки. Вони займають сьоме місце після росіян, білорусів, молдаван, болгар, угорців і румунів. На Житомирщині живе найбільше українських поляків – 49 тисяч. Століттями ця етнічна група демонструвала свою культуру, брала активну участь у житті міста та області. Сьогодні в Житомирі функціонують дев'ять польських організацій, Польське наукове товариство й Польський дім.

Однак видавнича діяльність польських об'єднань області представлена скупо. Основна проблема – недостатнє фінансування. Друкований матеріал продукується у вигляді наукових серій, періодики, монографій.

Стаття 11-а Європейської хартії регіональних мов або мов національних меншин передбачає, що держави, котрі підписали цю хартію, зо-

ПОЛІГРАФІЯ І ВИДАВНИЧА СПРАВА 42'2005

бов'язуються для осіб, які вживають регіональні мови або мови меншин у межах території, де ці мови використовуються, забезпечувати публікацію газетних статей на регулярній основі й сприяти такій публікації, вживати належні заходи для створення хоча б одного друкованого видання й передачі інформації регіональними мовами або мовами меншин.

Польське наукове товариство в Житомирі стало центром видавничої справи. Ідея видавати газету виникла в 2001 р., а вже 2 березня 2002 р. відбулася презентація "Газети польської" (засновник видання – Сергій Рудницький, голова Польського наукового товариства). Газета була акредитована при облдержадміністрації.

"Газета польська" – це дивовижне видання, орієнтоване передусім на польського читача, що мешкає на території області. При цьому автори враховують інтереси й українців. Потреба в заснуванні газети виникла саме у польських організаціях, які можуть на її сторінках висвітлювати результати своєї роботи. Сприяла цьому і недостача достовірної інформації про життя Польщі, діяльність польських товариств і організацій. Створення газети було продиктоване й геополітичними процесами. Матеріали про найближчого західного сусіда – Польщу, які надходять в Україну, заангажовані або подаються в негативному ракурсі, і, власне, польська періодика є малодоступною.

Перший номер часопису вийшов у лютому 2002 р. і містив інформацію про культурні події, життя поляків в Україні, діяльність польських організацій, католицькі парафії, розважальний матеріал. Спочатку газета виходила накладом 1000 примірників, однак не всі вони реалізовувались і довелося тираж зменшити. Сьогодні редакція "Газети польської" замовляє у видавництві таку кількість, яка реально розповсюджується.

"Газета польська" друкує інформацію на суспільну, культурну, політичну і релігійну тематику. Матеріали групуються в сталі рубрики: "Життя поляків в Україні", "Новини з Польщі", "Інформація", "Оголошення", "Листи від читачів", "Слово тижня", "Польські організації", "Актуальна стаття", "Історія", "Культура", "Освіта", "Поезія", "Гумор", "Життя приходу". Нещодавно з'явилися рубрики "Передвиборчі перегони" та "Господарча співпраця". Обсяг газети – чотири сторінки.

Часопис має сталі контакти з польськими організаціями в Новограді-Волинському, Володарі-Волинському, Радомишлі, Ємільчині, Луцьку, Рівному і Сімферополі. Співпрацює з Асоціацією видавців періодичної преси, Спілкою професійних журналістів і рекламистів Житомира, обласними центром молодіжних ініціатив і відділом Міжнародної організації охорони праці.

Засновник видання розуміє, що запорукою успіху є широке коло читачів, що забезпечується розгалуженою сіткою реалізації. “Газета польська” продається в багатьох населених пунктах області. Після виходу чергового номера газети розсилаються до дистрибуторів, а ті, в свою чергу, розповсюджують їх на місці. Кількість точок дистрибуції постійно зростає.

Останнім часом посилюється обіг інформації в газеті. Виникла проблема вільного місця. За словами головного редактора, є два шляхи вирішення проблеми: збільшити обсяг газети або зробити її щотижневою. Однак через недостатнє фінансування реалізувати ці ідеї сьогодні неможливо. Інформація надходить з різних джерел. Матеріал готують працівники редакції або дописувачі – безпосередні учасники подій. Чимало інформації отримують з бюлетенів, які надсилає Асоціація періодичної преси, під час виборчих перегонів з прес-відділів виборчих штабів, центрів засобів масової інформації, а також з електронних бюлетенів неурядових організацій.

У 2003 р. на Інтернет-сторінці Польського наукового товариства в Житомирі була створена електронна версія “Газети польської”. Сьогодні вона існує в трьох варіантах: польському, українському та російському.

Часопис усе частіше стає учасником подій у Луцькому консульському окрузі, до якого входять Волинська, Рівненська і Житомирська області. Тому неодноразово виникала думка зробити її регіональною.

Видавнича діяльність Польського наукового товариства не обмежується лише випуском газети. Зокрема, ним було видано монографію Олександра Буравського “Поляки Волині в другій половині XIX – на початку XX ст.”. Робота побачила світ за підтримки Генерального консульства Республіки Польща в Луцьку. У праці зроблена спроба комплексного аналізу соціально-економічного становища та культурного розвитку Волині в другій половині XIX – на початку XX ст. Автором встановлено значний внесок польської національної меншини в господарське освоєння, уведено в науковий обіг новий фактичний матеріал, зокрема низку неопублікованих архівних документів. Вивчено стан писемності та освіти поляків України й рівень їх національної свідомості, висвітлено громадське і культурне життя, проблеми розселення польського етносу в краї в зазначений період, проаналізовано його безправне становище в Російській імперії. Матеріал корисний для науковців, краєзнавців, освітян і тих, хто цікавиться минулим волинського краю.

Наукова серія товариства представлена “Українською полоністикою”, яка друкується за рішенням вченої ради Київського національного лінгвістичного університету. Перша книга вийшла в світ за підтримки Інституту славістики Польської академії наук та вищезгаданого університету. У зібрання ввійшли статті як українських, так і польських науковців. Інформаційна на-

сиченість різноманітна: матеріали про культуру і мистецтво, з психології, біографістики, історіографії та джерелознавства. Видається двома мовами – українською і польською. Програмними цілями видання є поширення інформації серед польського населення, наукової громадськості краю, України та Польщі про історичні й музикологічні дослідження в польських селах, стан польської мови і освіти в регіоні.

Редакційний комітет видання складають фахівці з історії, мовознавства, освіти й музикології, кандидати та доктори наук України і Польщі. На сьогодні вийшла лише одна наукова серія, але планується періодичний випуск (не рідше одного видання на рік).

Видавнича діяльність Польського наукового товариства в Житомирі незначна, але перспективна. У товаристві працюють професіонали, знавці своєї справи. Періодично вони проводять анкетування, що показує популярність їхніх видань, а разом з тим виявляє сильні і слабкі сторони роботи.

УДК 655:05+82-1

Р. С. Самотій

ІНЖЕНЕР І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ АНДРІЙ ПЯСЕЦЬКИЙ ТА ЙОГО НАУКОВА І ПУБЛІЦИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Львівська політехніка пишається своїми вихованцями і діячами та докладає зусиль задля повернення їх із забуття. Ця публікація присвячена Андрію Пясецькому – представникові плеяди діячів української науки і культури, особистість якого заслуговує на всебічне вивчення й належну оцінку. Його робота в усіх сферах, до яких він був причетний, – яскравий приклад невтомного служіння суспільству. Початком визнання значення внеску в розвиток лісівництва стали публікації з нагоди 50-річного ювілею від дня трагічної загибелі вченого і громадського діяча у 1942 р. Увагу громадськості до постаті А. Пясецького привернули серією своїх біографічних нарисів М. Горошко та В. Дудок [1]. Досліджуючи військові поховання на сторінках “Галицької брами”, до життя пису А. Пясецького звертається О. Шишка [22]. Згодом з’являється генеалогічна розвідка роду Пясецьких у публікації А. Рудницького [20].

Наша робота присвячена розкриттю малодосліджених сторінок біографії А. Пясецького – поета, публіциста та ученого, його внескові у видавничу справу. Актуальність публікації полягає в поверненні у культурознавчий обіг неоціненого таланту цієї яскравої особистості.